

Naturvärdesinventering

Hjalmarsmuren Sandviken

Sandvikens Kommun

2020-06-24

Sandvikens kommun, Gävleborgs län

Foto: Daniel Tooke

Naturvärdesinventering Hjalmsmuren Sandviken, Sandvikens kommun, Gävleborgs län, 2020

BESTÄLLARE	Sandvikens Kommun
UPPDRAG UTFÖRARE	13011053 NVI Hjalmsmuren Sandviken Sweco Environment AB
ANSVARIG INVENTERING RAPPORT GRANSKNING	Johan Storck Daniel Tooke Daniel Tooke Johan Storck

Sammanfattning

Syftet med en naturvärdesinventering är att träffsäkert hitta, värdera och beskriva alla geografiska områden med betydelse för biologisk mångfald inom ett avgränsat inventeringsområde. I det här fallet är det ett ca 43 hektar stort område i den sydvästra delen av Sandvikens tätort som har undersökts. Anledningen till inventeringen är att det finns planer från Sandvikens kommun att bebygga eller på annat sätt exploatera delar av området i olika syften. Därför har Sandvikens kommun gett Sweco i uppdrag att utföra en naturvärdesinventering av området för att identifiera potentiella naturvärden. Till grund för arbetet ligger SIS standard för naturvärdesinventeringar. Både förstudie och fältstudie har utförts med detaljeringsgrad *medel*, och med tilläggen *detaljerad redovisning av artförekomst* och *generellt biotopskydd*.

De naturtyper som dominerar i inventeringsområdet är åkermark, ängs- och betesmark, samt skog och träd och vattendrag. Två naturvärdesobjekt avgränsades under inventeringen, varav ett bestod av ett vattendrag i områdets norra del, och det andra ett skogsområde i områdets sydöstra hörn. Bägge naturvärdesobjekt bedömdes ha naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde. Biotopvärdena i vattendraget bestod framförallt av att erbjuda en påtagligt annorlunda levnadsmiljö jämfört med det omkringliggande landskapet, och dess funktion som spridningskorridor genom olika biotoper. I skogsområdet bestod biotopvärdet framförallt av ett flerskiktat trädskikt med inslag av äldre och grova tallar, ett bärande buskskikt, god solinstrålning och ett blommande fältskikt.

Inom inventeringsområdet noterades totalt 6 naturvårdsarter: Entita, gulsparv, stare, svartvit flugsnappare, tornseglare och rödvingetrast. Entita och tornseglare är listade som prioriterade arter enligt 30 § Skogsvårdslagen bilaga 4. Entita, gulsparv, rödvingetrast och svartvit flugsnappare är även klassade som Nära hotad (NT) enligt Svenska Rödlistan 2020. Slutligen är både stare och tornseglare listade som hotade arter enligt svenska rödlistan 2020, där stare är listad som Sårbar (VU) och tornseglare är listad som Starkt hotad (EN). Dessa arter identifierades som knutna till inventeringsområdet via en fågelinventering som utfördes 2018. Dock kan dessa arter inte knytas till exakta lokaler eller naturvärdesobjekt.

Slutligen identifierades totalt 17 objekt inom inventeringsområdet som bedöms omfattas av *generellt biotopskydd*.

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund och syfte	5
2 Metod	7
2.1 Metodbeskrivning	7
2.2 Metodval i det här uppdraget	7
2.3 Tidpunkt och ansvarig personal	7
2.4 Informationskällor och litteratur	7
2.5 GIS och fältdatafångst	7
2.6 Avvikelser och möjliga felkällor	7
3 Resultat	8
3.1 Inventeringsområdet och det omgivande landskapet	8
3.1 Resultat av förstudien	9
3.4 Resultat av fältstudien	9
3.4.1 Naturvärdesobjekt	12
3.4.2 Fynd av naturvårdsarter	12
Naturvårdsarter enligt svensk standard SS 199 000:2014	14
3.3.5 Resultat av inventeringstillägg	15
4 Diskussion	16
4.1 Biotopvärdena och bevarandestatus i sammanfattning	16
4.2 Artvärdena och bevarandestatus i sammanfattning	16
4.3 Slutsats	17
5 Källor	18
5.1 GIS-källor & kartlager	18
5.2 Litteratur	19

Bilaga 1 – Objektskatalog

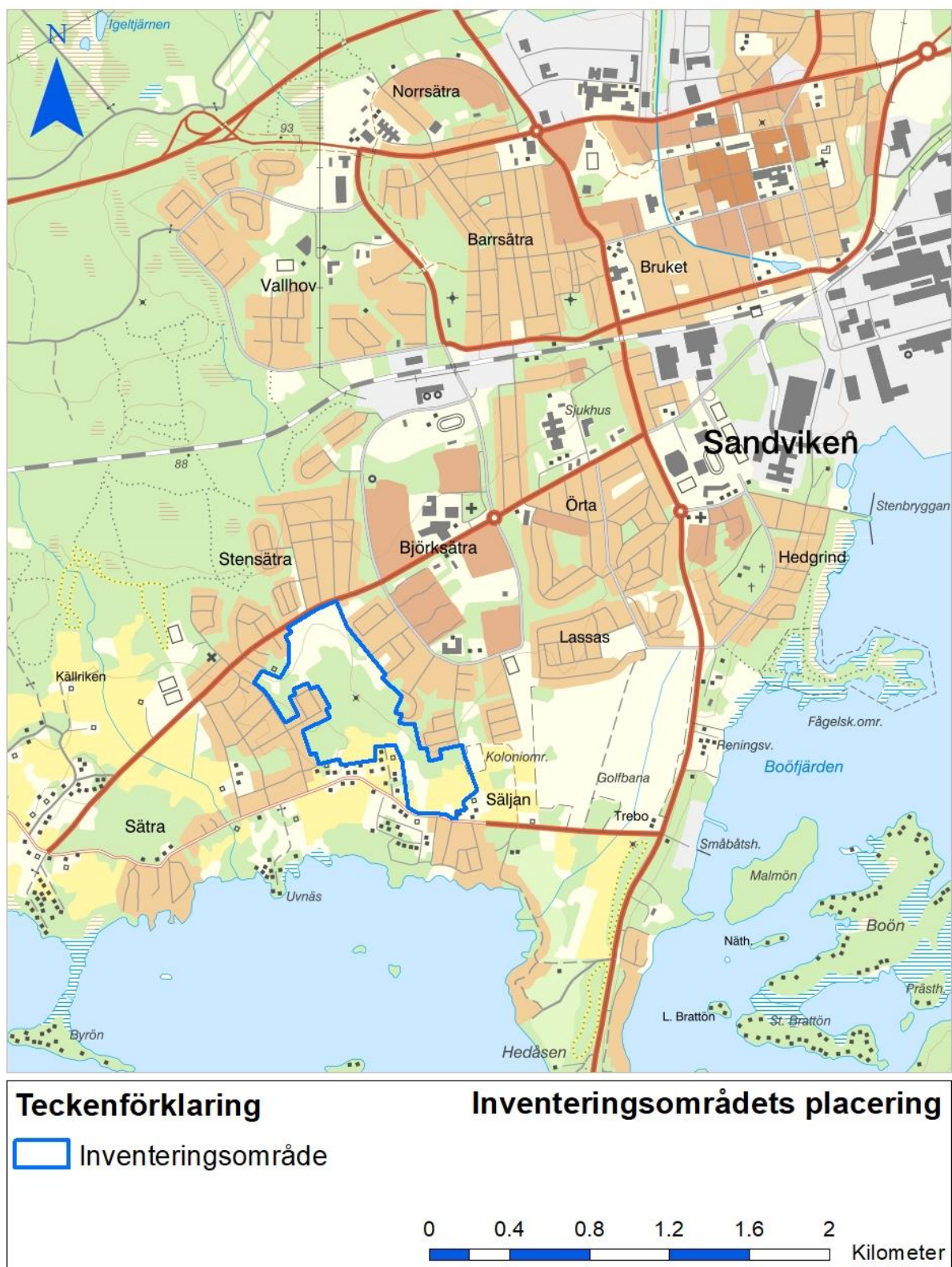
Bilaga 2 – Detaljerad redovisning av tillägget *Generellt biotopskydd*

Bilaga 3 – Naturvärdesinventering enligt SIS Standard

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Inventeringsområdet ligger i sydvästra delen av Sandvikens tätort (se figur 1) i Sandvikens kommun, Gävleborgs län. Inventeringsområdet består av ett ca 43 hektar stort naturområde, omringat av bostadsområden och vägar i ett område som heter Björksätra. Området har historiskt nyttjats som jordbruksmark, men majoriteten av områdets centrala delar täcks idag av skogsmark. I norr och syd har dock området förblivit öppet, med både ängs- och åkermark representerade. Syftet med inventeringen är att det finns planer från Sandviken kommun att bebygga eller på annat sätt exploatera delar av området i olika syften. Därför har Sandvikens kommun beslutat att göra en naturvärdesinventering av området för att identifiera potentiella naturvärden.

Figur 1: Inventeringsområdets placering i sydöstra delen av Sandviken, i Sandvikens kommun, Gävleborgs län.

2 Metod

2.1 Metodbeskrivning

Inventeringen har genomförts enligt Svensk Standard SS 199000:2014 *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning* med tillhörande Teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014). En utförlig metodbeskrivning finns i bilaga 3.

2.2 Metodval i det här uppdraget

Naturvärdesinventeringen består av en förstudie och en fältstudie. Inventeringen har genomförts med detaljeringsgraden *Medel* vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet för ytor är 0,1 hektar, och för linjeformade objekt gäller att objektet är minst 50 meter långt och 0,5 meter brett (se Tabell B3:1 i Bilaga 3). Tre naturvärdesklasser för naturvärdesobjekt är aktuella att registrera under denna inventering. Dessa är naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 2 – högt naturvärde och slutligen naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde. Vidare har naturvärdesinventeringen genomförts med tilläggen:

- *Generellt biotopskydd*
- *Detaljerad redovisning av artförekomst*

Arbetsgången följer i övrigt den som beskrivs i bilaga 3 Metod enligt SIS Standard.

2.3 Tidpunkt och ansvarig personal

För förstudien, fältstudien och bedömningarna ansvarade Daniel Tooke på Sweco Environment AB. Fältinventeringen utfördes 28/5-29/5, 2020. Ansvarig för rapportsammanställning var Daniel Tooke och för interngranskning hos Sweco ansvarade Johan Storck.

2.4 Informationskällor och litteratur

Ett flertal källor (databaser och webbtjänster) har använts för att kartlägga tidigare kända naturvärden och skyddade områden inom eller i nära angränsning till inventeringsområdet. Källorna som har använts som underlag för avgränsningar och bedömningar i det här uppdraget listas i referenslistan på sida 18 i rapporten.

2.5 GIS och fältdatafångst

För datafångst i fält användes mobiltelefon och läsplatta med applikationen Collector för ArcGIS i koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Noggrannheten i geografisk positionering är mellan 5–25 meter. Efter datafångst i fält justerades vid behov gränser med hjälp av kartor och ortofoton i ArcMap 10.7.

GIS-data i form av shapefiler över samtliga naturvärdesobjekt, objekt som omfattas av generellt biotopskydd samt artfynd finns upprättade.

2.6 Avvikelser och möjliga felkällor

Olika naturvårdsarter är synliga under olika delar av säsongen. Därmed är arter som inte varit möjliga att se vid inventeringstillfället och som inte finns inrapporterade sedan tidigare inte omnämnda i rapporten.

3 Resultat

3.1 Inventeringsområdet och det omgivande landskapet

Inventeringsområdet ligger beläget inom gränserna för Sandvikens tätort, och är lokaliserat i samhällets sydvästra del, insprängt i ett omkringliggande landskap bestående av vägar och bostadsområden med villatomter. Historiskt har området dominerats av jordbruksmark till in på 60-talet. I modern tid består området av en blandning av skogsmark, åker- och ängsmark. I norr dominerar just ängsmarken (figur 2), med stora öppna områden som präglas av högvuxet och frodigt gräs, och enstaka inslag av trädklädda partier. Detta område korsas även av flertalet diken och vattendrag av varierande storlek. Växtligheten här bär spår av att tidigare ha varit åkermark, då fältfloran är tydligt näringspåverkad och träden är unga.

Figur 2: De öppna gräsmarkerna i inventeringsområdets norra del.

Figur 3: Den unga till medelålders granskogen i inventeringsområdets centrala delar.

Majoriteten av inventeringsområdets centrala delar domineras av sammanhängande skogsmark av varierande slag. De norra, östra och sydliga delarna av skogsområdena består främst av lövdominerade partier som ofta är tätbevuxna och rika på sly. De mittersta delarna domineras av relativt tät granskog (figur 3), medan tallskog tar över mer åt väst och sydväst. Majoriteten av skogsområdena består av relativt unga till medelålders träd i och med att majoriteten av skogen uppkommit runt 60-talet. I inventeringsområdets sydvästra och sydöstra hörn finns det dock inslag av mindre skogsområden som är markant äldre (figur 4).

Längst i söder domineras inventeringsområdet fortfarande av öppen åkermark, med ett fåtal avbrott i form av diken och åkerholmar. I överlag bär majoriteten av området påtagliga spår av både historisk och modern mänsklig inverkan, och uppvisar en relativt låg grad av naturlighet. Cykelvägar och stigar löper genom området på flera platser, och i överlag kan naturmiljöområdena som påträffas i inventeringsområdet betraktas som vanliga på en regional nivå.

Figur 4: Något äldre tallskog beläget i inventeringsområdets sydvästra hörn.

3.1 Resultat av förstudien

Under förstudien undersöktes flertalet databaser och källor (se sida 18) för att etablera vilka skydd och tidigare känd kunskap om naturvärden som finns inom eller i nära angränsning till inventeringsområdet. Som underlag användes även en inventering av fågelarter i området, utförd av Anders Ekholm på uppdrag av Sandvikens kommun i 2018.

Enligt fågelinventeringen från 2018 kan det ses som högst troligt att 6 fåglar som faller under begreppet naturvårdsarter (se sidan 14) finns inom eller i nära angränsning till inventeringsområdet: Entita, gulsparr, rödvingetrast, stare, svartvit flugsnappare och tornseglare. Detta stärks av inrapporteringar till Artportalen av fynd av tornseglare och svartvit flugsnappare under 2010. Dessa inrapporteringar är dock inte validerade. Det gick även inte att etablera exakt vart inom eller omkring inventeringsområdet de arter som inventerats under 2018 observerats.

Entita och tornseglare är listade som prioriterade arter enligt 30 § Skogsvårdslagen bilaga 4. Entita, gulsparr, rödvingetrast och svartvit flugsnappare är även klassade som *Nära hotad (NT)* enligt Svenska Rödlistan 2020. Slutligen är både stare och tornseglare listade som hotade arter enligt svenska rödlistan 2020, där stare är listad som *Sårbar (VU)* och tornseglare är listad som *Starkt hotad (EN)*. Alla dessa arter beskrivs mer utförligt på sida 12 under "**3.4.2 Fynd av Naturvårdsarter**".

I övrigt fanns det inga tidigare kända skydd eller naturvärden registrerade inom eller i nära anslutning till inventeringsområdet.

3.4 Resultat av fältstudien

I överlag bedömdes inventeringsområdet hysa relativt låga naturvärden (se figur 5). Åkermark så som finns i inventeringsområdets södra delar saknar oftast några som helst biotopgynnande strukturer. De är även enligt definition artfattiga och domineras av riktade monokulturer av en enda art för effektiv produktion.

Öppna ängsmarker, som dominerar den norra delen av inventeringsområdet, har däremot ofta god potential till höga naturvärden. Dock bär ängsmarkerna inom inventeringsområdet tydliga spår av näringspåverkan, antagligen för att området historiskt bestått av brukad mark. Detta har gjort att fältfloran blivit enformig och domineras av bredbladiga gräsarter som gynnas av näringsrika förhållanden.

De skogsområden som finns inom inventeringsområdet bär även de spår av att tidigare ha varit öppna lantbruksområden. Framförallt uttrycks detta i att skogen är ung och saknar många av de strukturer som krävs för värdefull skogsmark, så som exempelvis flerskiktade trädskikt, förekomst av gamla och grova träd, förekomst av död ved och döda träd, mossor, tickor och svampar.

Trots detta så identifierades ett fåtal naturvärden, framförallt i de något äldre skogsområdena i inventeringsområdets sydöstra och sydvästra hörn, samt i det nätverk av vattendrag som korsar ängsmarken i inventeringsområdets norra del. I dessa skogsområden bestod naturvärdena först och främst av:

- **Ett varierande, flerskiktat trädskikt med inslag av äldre träd**
Äldre träd visar på en längre trädkontinuitet, och många arter är knutna till förekomsten av äldre träd

- **God solinstrålning**
Ökad tillgång till värme och ljus ger ökad möjlighet för många arter av bland annat växter och insekter.
- **Bärande buskskikt**
Förekomst av bärande buskar i form utav enar är gynnande för bland annat flertalet fågelarter som äter bären.
- **Ett artrikt och blommande fältskikt**
Hög artrikedom har ett högt eget naturvärde, men ett blommande fältskikt gynnar även många pollinerande insekter.
- **Stenmurar och stenrösen**
Dessa strukturer är viktiga tillflyktsorter för många olika arter av bland annat reptiler, insekter, amfibier och smådäggdjur.

I det norra vattendraget bestod naturvärdena främst av följande:

- **Långsträckt vattendrag med god vattenhållning**
Vattendrag med mer vatten har högre potential för arter och strukturer som gynnas av just vatten.
- **Annorlunda arter och livsmiljö**
Vattendrag skapar en påtagligt annorlunda livsmiljö och förutsättningar, och bryter upp det omgivande landskapet.
- **Spridningskorridor**
Långsträckta vattendrag som löper genom flera olika biotoper agerar som viktiga spridningsvektorer genom landskapet.

Figur 5: En karta över de naturvärdesobjekt och objekt som omfattas av generellt biotopskydd som avgränsats under fältstudien.

3.4.1 Naturvärdesobjekt

Totalt har två naturvärdesobjekt avgränsats inom inventeringsområdet med naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde. Detaljerade kartor och objektbeskrivning över de naturvärdesobjekt som har avgränsats finns i bilaga 1.

3.4.2 Fynd av naturvårdsarter

Vid naturvärdesinventeringen påträffades 6 naturvårdsarter. I tabell 1 nedan redovisas alla naturvårdsarter som påträffats inom inventeringsområdet, antingen under förstudien eller under fältinventering. I figur 6 redovisas sedan dessa arter på bild.

Svenskt namn	Latinskt namn	Källa för observation	Datum för fynd	Typ av naturvårdsart
Entita	<i>Poecile palustris</i>	Fågelinventering 2018, 1 individ.	21/5-27/6, 2018	Rödlistad (Nära hotad, NT). Prioriterad fågelart
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	Fågelinventering 2018, 1 individ.	21/5-27/6, 2018	Rödlistad (Nära hotad, NT)
Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	Fågelinventering 2018, 3 individer.	21/5-27/6, 2018	Rödlistad (Nära hotad, NT)
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	Fågelinventering 2018, 1 individ.	21/5-27/6, 2018	Hotad art (sårbar, VU)
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Fågelinventering 2018, 3 individer. (Artportalen, ovaliderade fynd), 2 individer.	21/5-27/6, 2018 2010-05-15	Rödlistad (Nära hotad, NT)
Tornseglare	<i>Apus apus</i>	Fågelinventering 2018, flera individer. (Artportalen, ovaliderade fynd), 3 individer.	21/5-27/6, 2018 2010-05-15	Hotad art (starkt hotad, EN), prioriterad fågelart.

Tabell 1: En redovisning av alla påträffade naturvårdsarter, artnamn, latinska namn, källa och tidpunkt till observationerna samt typ av naturvårdsart.

Figur 6: Från vänster, över följt av under. Gulspurv, svartvit flugsnappare, stare, entita (Kenneth Tens, Artdatabanken), rödvingetrast (Ole Jonsson, Artdatabanken), tornseglare (Arne Wallin, Artdatabanken).

Följande typ av lagstadgade skydd är aktuella för naturvårdsarterna som påträffats under naturvärdesinventeringen:

1. Skyddade arter

Fridlysning är till för att skydda den biologiska mångfalden genom att bevara arter och deras livsmiljöer. Fridlysningen regleras i artskyddsförordningen (2007:845) 4-15§.

Alla vilda fågelarter i Sverige är skyddade enligt 4§ artskyddsförordningen (2007:845).

Fastän alla fågelarter formellt omfattas av skydd, ska enligt Naturvårdsverket (2009) följande fågelarter prioriteras:

- Rödlistade arter
- arter som är markerade med B i artskyddsförordningens bilaga 1
- arter som minskat med 50% eller mer under åren 1975–2005 enligt svensk häckfågeltaxering.

Förbud enligt 4§

Avser vilda fåglar och djur i alla levnadsstadier. För arter som är skyddade enligt 4§ är det förbjudet att:

Avsiktligt fånga eller döda djur.

Avsiktligt störa djuren, särskilt under parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder.

Avsiktligt förstöra eller samla in ägg

Skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.

Förbud enligt 5§

Avser vilt levande djurarter. För arter skyddade enligt 5§ är det förbjudet att:

För fångst eller dödande använda medel eller metoder som inte är selektiva och som lokalt kan medföra att populationen av arten försvinner eller utsätts för en allvarlig störning.

Fångst eller dödande får inte ske från motorfordon i rörelse eller från flygplan.

2. Rödlistade hotade arter

En nationell rödlista är en sammanställning av arters utdöenderisk, inom ett landsgränser.

Arter bedöms till följande kategorier: nationellt utdöd (RE), akut hotad. (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT), kunskapsbrist (DD) samt livskraftig (LC). Livskraftiga arter räknas inte vara med på rödlistan, akut hotad (CR), starkt hotad (EN) och sårbar (VU) räknas som hotade arter.

3. Prioriterad art skogsvårdslagen

Vid skötsel av skog måste den som äger skogen ta hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. Reglerna framgår av 30 § skogsvårdslagen. Till föreskrifterna till 30 § skogsvårdslagen har en lista tagits fram på prioriterade fåglar vars nationella och internationella bevarandestatus är sådan att särskilda bedömningar kan vara aktuella i samband med skogsbruksåtgärder.

Naturvårdsarter enligt svensk standard SS 199 000:2014

Naturvårdsarter är arter som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Hotade arter och rödlistade arter ingår bland naturvårdsarterna och tillmäts större betydelse än övriga naturvårdsarter i bedömningen av artvärde.

Rödlistade arter

Rödlistade arter är arter som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Arterna som ingår anges i sex olika kategorier:

- RE Nationellt utdöd (Regionally Extinct)
- CR Akut hotad (Critically Endangered)
- EN Starkt hotad (Endangered)
- VU Sårbar (Vulnerable)
- NT Nära hotad (Near Threatened)
- DD Kunskapsbrist (Data Deficient)

Hotade arter är arter som rödlistats i någon av kategorierna akut hotad (CR), starkt hotad (EN) och sårbar (VU).

Fridlyst/skyddad art

Fridlysta eller skyddade arter är arter som omfattas av förbud enligt 4-9§§ Artskyddsförordningen.

Signalart

Signalarter använts inom bland annat Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering samt Trafikverkets inventering av artrika välgkanter för att indikera skyddsvärda naturmiljöer.

Nyckelarter

Är en art vars förekomst på ett avgörande sätt påverkar förutsättningar för biologisk mångfald.

Ansvarsarter

Arter som har en betydande del av sin totala population inom ett begränsat geografiskt område i Sverige eller regionen.

Typiska arter

Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU's art- och habitatdirektiv

Prioriterade arter

Arter som beskrivs i en lista i 30 § Skogsvårdslagen, bilaga 4. Denna lista beskriver arter vars nationella och internationella bevarandestatus är sådan att särskilda bedömningar kan vara aktuella i samband med skogsbruksåtgärder (ikraftträdande 20140301).

3.3.5 Resultat av inventeringstillägg

3.3.5.1 Generellt biotopskydd

17 objekt som omfattas av generellt biotopskydd finns inom inventeringsområdet. Generellt biotopskydd gäller biotoper som genom beslut av regeringen är generellt skyddade som biotopskyddsområden i hela landet enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken och 5§ förordningen om områdesskydd. Syftet med att skydda biotoper är att långsiktigt bevara och utveckla naturmiljöer som har särskilt stora värden för djur- och växtarter. Det kan handla om biotoper som innehåller för arter viktiga strukturer och funktioner, eller som utgör tillflyktsorter, restbiotoper och spridningskorridorer i ett i övrigt ensartat eller fragmenterat landskap. Genom att skydda värdefulla naturmiljöer som biotopskyddsområde eller någon annan form av områdesskydd förbättras förutsättningarna för att bevara den biologiska mångfalden.

En detaljerad karta över objektens placering tillsammans med utförligare objektbeskrivning finns i bilaga 2.

Generellt biotopskydd	Antal fynd
Stenmur i jordbruksmark	1
Åkerholme	3
Odlingsröse i jordbruksmark	13

Tabell 2: En redogörelse för antalet olika objekt som omfattas av generellt biotopskydd som avgränsats under fältstudien.

4 Diskussion

4.1 Biotopvärdena och bevarandestatus i sammanfattning

Sammanfattningsvis består **biotopvärdena** inom inventeringsområdet av:

1. Ett flerskiktat och varierande trädskikt med inslag av äldre barrträd.
2. God solinstrålning.
3. Ett bärande buskskikt bestående utav enbuskar.
4. Förekomst av odlingsrösen, stenmurar och åkerholmar som omfattas av generell biotopskydd.
5. Ett blommande fåltskikt.
6. Förekomst av ett långsträckt vattendrag med god vattenhållning som skapar nya levnadsmiljöer och agerar som spridningskorridor.

Även om dessa biotopvärden sammantaget bedöms som påtagliga inom naturvärdesobjekt 1 och 2 (se bilaga 1) så bör de individuellt ses som relativt vanliga i det omkringliggande landskapet, med undantag för stenmurar och stenrösen, som är kopplade till historiska jordbruksområden. Dock är kombinationen av gles, solbelyst blandskog med äldre barrträd, ett bärande buskskikt, stenrösen och ett blommande fåltskikt mer ovanlig. Dessutom tar biotopvärdet som existerar i förekomsten av äldre barrträd mycket lång tid att återskapas, och är därmed känsligt för avverkning.

4.2 Artvärdena och bevarandestatus i sammanfattning

Sammanfattningsvis består **artvärdena** inom inventeringsområdet av:

1. Dokumenterad närvaro av 6 naturvårdsarter: Rödvingetrast, entita, stare, svartvit flugsnappare, gulspurv och tornseglare.
2. Ett artrikt fåltskikt.

Utvärderingen av de dokumenterade naturvårdsarterna och deras vikt för inventeringsområdets naturvärde försvåras i och med att underlaget för exakt var de har observerats är bristande. Detta gör att ingen hänsyn till dessa naturvårdsarter kunde tas i bedömningen av artvärdet för de olika naturvärdesobjekten.

Av dessa naturvårdsarter är det framförallt stare och tornseglare som är av särskilt vikt, då de är listade som hotade arter. Tornseglare är listad som starkt hotad (EN), och detta tros vara nära kopplat till den förändringar inom byggbranschen de senaste åren. Tornseglaren är nämligen nästan helt knuten till mänsklig bebyggelse där de vanligaste boplatserna utgörs av håligheter under storkupiga takpannor, men även andra håligheter och nischer i byggnader. De utnyttjar dock även holkar av lämplig storlek, uppsatta i höga lägen och riktade mot öppen terräng med fria inflygningsmöjligheter. Därmed kan tornseglarens förekomst i området med lätthet främjas i samband med en exploatering med hjälp av åtgärd i form av uppsatta holkar.

Staren i sin tur är listad som sårbar (VU), för även om starar fortfarande är ihållande vanligt förekommande så minskar populationen stadigt. Staren är likt tornseglaren nära knuten till närvaron av mänsklig aktivitet, och särskilt jordbrukslandskap, tätorter och i övrigt av människan skapade öppna landskap. Under häckningsperioden är den helt beroende av öppna gräsmarker med kortvuxet fåltskikt, och de utnyttjar gärna gräsmattor, vägkanter, nysådda åkrar och liknande. Därmed kan steg för att främja denna art också tas i samband med exploatering av området, beroende på exploaterings utformning.

Gulsparven är rödlistad (NT) och prioriterar även den öppna miljöer, med inslag av träd och buskar, och är vanlig i närheten av odlingslandskap, på hyggen och i ledningsgator.

Entita (NT) och svartvit flugsnappare (NT) är de naturvårdsarter som registrerats med en preferens för faktiska skogsområden, och då primärt löv- och blandskogsområden. Entitan visar dock en stark preferens för hassel, ek- och alskogsmiljöer, vilket inte registrerats inom inventeringsområdet. På samma sätt visar rödvingetrasten en stark preferens för barrskog och björkskog i tundra eller alpina områden, men finns i många andra skogsmiljöer. Därför kan det argumenteras för att de biotoper som utgör rödvingetrastens och entitans kärnbiotoper inte finns registrerade inom inventeringsområdet, och de arterna är därmed av mindre intresse jämfört med övriga naturvårdsarter.

4.3 Slutsats

De **naturvärdesobjekt** som registrerats inom inventeringsområdet består av ett vattendrag i inventeringsområdets norra del, och ett skogsparti i områdets sydvästra hörn. Dessa objekt bedöms hysa **påtagliga naturvärden**.

De övriga **skogsområden** som finns inom inventeringsområdet domineras främst av unga träd med **låga naturvärden**.

De **ängs- och jordbruksområden** som finns inom inventeringsområdet är enformiga, saknar viktiga biotopstrukturer och artdiversitet, och har **låga naturvärden**.

De **naturvårdsarter** som registrerats inom inventeringsområdet består främst av fågelarter som till viss del gynnas av en ökad mängd öppna områden kopplade till jordbrukslandskapet och mänsklig aktivitet.

Inom inventeringsområdet finns många element som omfattas av **generellt biotopskydd**, så som **odlingsrösen, stenmurar och åkerholmar**.

5 Källor

5.1 GIS-källor & kartlager

Källa	Kartskikt över	Hämtat
ArtPortalen	Naturvårdsarter som har rapporterats in till systemet i Artportalen. Buffertzon 200 meter utanför inventeringsområdet. Fynd inrapporterade de senaste 20 åren.	2020-05-04
ArtPortalen	Värdefulla träd som har rapporterats in till systemet i Artportalen. Fynd inrapporterade de senaste 20 åren.	2020-05-04
Naturvårdsverket	Nationalparker	2020-05-04
Naturvårdsverket	Art- och habitatdirektivet: Natura 2000-områden	2020-05-04
Naturvårdsverket	Natura 2000-områden fågelskyddsområde	2020-05-04
Naturvårdsverket	Naturreservat	2020-05-04
Naturvårdsverket	Riksintresse naturvård	2020-05-04
Naturvårdsverket	Vattenskyddsområde	2020-05-04
Naturvårdsverket	Våtmarksinventeringen	2020-05-04
Naturvårdsverket	Djur- och växtskyddsområde	2020-05-04
Naturvårdsverket	Skogligt biotopskyddsområde	2020-05-04
Naturvårdsverket	Naturminne	2020-05-04
Naturvårdsverket	Naturvårdsavtal	2020-05-04
Naturvårdsverket	Naturvårdsavtal	2020-05-04
Skogsstyrelsen	Naturvärdesobjekt	2020-05-04
Skogsstyrelsen	Nyckelbiotoper	2020-05-04
Skogsstyrelsen	Sumpskogar	2020-05-04
Skogsstyrelsen	Biotopskyddsytta	2020-05-04
Länsstyrelsen Gävleborg	Naturvårdsområde	2020-05-04
Länsstyrelsen Gävleborg	Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett	2020-05-04
Jordbruksverket	Ängs- och betesmarksinventeringen	2020-05-04

5.2 Litteratur

Anders Ekholm 2018. *Inventering av fågellivet vid Hjalmsmuren i Sandviken 2018*. Sandvikens kommun, Sandviken.

Jordbruksverket 2014. *Ängs- och betesinventeringen- inventeringsmetod*. Rapport 2005:2. Jordbruksverket, Jönköping.

Skogsstyrelsen 2019. *Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Skogsstyrelsen, 2017. *Prioriterade fågelarter, Bilaga 4*. Skogsstyrelsen, Jönköping

Svenska institutet för Standarder, 2014. Svensk Standard SS 199000:2014. *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. Svenska institutet för Standarder, Stockholm.

Svenska institutet för Standarder, 2014. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000*. Svenska institutet för Standarder, Stockholm.

Sveriges Lantbruksuniversitet, Artdatabanken 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala